

УДК 615.849

**ЗВІТ ПРО РОБОТУ
ДУ “НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ”
ЗА 2011 РІК**

У доповіді генерального директора ННЦРМ чл.-кор. НАМН України Базики Д. А. на засіданні Наукової ради НАМН України 12.03.2012 р. підведено підсумки роботи установи за 2011 рік у сфері наукових досліджень, впровадження їх у практику охорони здоров'я, наданням медичної допомоги постраждалим та міжнародного співробітництва.

Ключові слова: ННЦРМ, річний звіт, науково-дослідні роботи, впровадження результатів, діяльність клініки, міжнародне співробітництво, кадри.

Державна установа “Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України” (ННЦРМ) є головною науковою установою НАМН та МОЗ України з радіаційної медицини, радіаційної гігієни та радіобіології, центром, який співпрацює з Всесвітньою організацією охорони здоров'я в мережі медичної готовності та екстреної допомоги при радіаційних аваріях, учебовою базою для студентів Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця і Військово-медичної академії, Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

На базі ННЦРМ функціонують дві спеціалізовані вчені ради по захисту докторських та кандидатських дисертацій за фахом “Радіобіологія” та “Генетика”, а також проблемні комісії МОЗ і НАМН України “Проблеми радіаційної медицини” та “Гематологія і трансфузіологія”.

У 2011 р. в ННЦРМ було виконано 49 науково-дослідних робіт: 43 — за бюджетом НАМН України (фундаментальних — 16, прикладних — 17; в рамках Міжгалузевої комплексної програми “Здоров'я нації” — 10); на замовлення Державного спеціалізованого підприєм-

© ДУ “Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України”, 2012

ства “Чорнобильська АЕС” — 1; за грантами іноземних фондів — 4; на замовлення Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України — 1.

У 2011 р. завершенні 17 НДР, які фінансувалися за рахунок бюджету НАМН України; 3 — за грантами іноземних фондів; 1 — на замовлення Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України (табл. 1).

Найважливіші досягнення в галузі фундаментальних досліджень у 2011 році:

Визначено особливості експресії генів *CCND1*, *TP53*, *TP53 I3*, *FACSLG* та *TERT*, *TERF1*, *TERF2* в лімфоцитах периферичної крові учасників ліквідації наслідків аварії (УЛНА) на ЧАЕС з цереброваскулярною патологією в залежності від ступеня когнітивних розладів та експресії генів *CCND1*, *TERF1* та *TERF2* від дози опромінення.

Встановлено, що дозове навантаження в патогенезі деміелінізуючих та судинних захворювань головного мозку супроводжується зниженням каталазної активності та підвищеннем рівня лактату в периферичній крові на тлі різноспрямованих змін рівнів нейронспецифічної енолази та зниження рівня семіхіононних радикалів еритроцитарних мембрани.

Визначено, що частота мутації V617F гену *JAK2* у хворих на спонтанні та радіаційно-асоційовані міелодиспластичні синдроми/гостру

Таблиця 1.

Замовники та характеристика НДР	Кількість НДР	
	всього	в т. ч. завершених у 2011 р.
НАМН України, фундаментальні, КПКВ 6561020	16	3
НАМН України, прикладні, КПКВ 6561040	17	4
НАМН України, “Здоров’я нації”, КПКВ 6561040	10	10
За грантами іноземних фондів	4	3
ДСП “Чорнобильська АЕС”	1	—
На замовлення Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України	1	1
Всього	49	21

міелоїдну лейкемію, справжню поліцитемію, есенціальну тромбоцитемію, остеомієлофіброз не залежала від радіаційного статусу пацієнта.

Встановлено, що в осіб, хворих на цукровий діабет 2 типу які зазнали опромінення в діапазоні доз 0,25–7,1 Гр, і не були обтяжені спадковістю щодо цього захворювання, мають знижену секрецію інсуліну та порушену конверсію проінсулу в інсулін.

Визначено цитогенетичний ефект в неопромінених лімфоцитах крові людини при дії антиоксидантного препарату “Веторон” *in vitro* та найбільш ефективну концентрацію антиоксидантного препарату для дослідження модифікації радіаційно-індукованого ефекту свідка на наступних етапах роботи.

Вперше при цитогенетичному обстеженні людини відзначений модифікуючий вплив попередньої дії іонізуючого випромінювання *in vivo* на генетично зумовлену чутливість хромосом соматичних клітин людини до тестуючого мутагенного навантаження *in vitro*, що призводить до збільшення частки осіб із прихованою хромосомною нестабільністю.

Порівняно з відомими аналогами, в експериментальній моделі нерадіаційного стресу вперше показано нелінійну залежність чутливості вищої нервової діяльності до нерадіаційного стресу від дози попереднього гамма-опромінення: незначне підвищення при дозі 0,5 Гр, вірогідне зростання при 1,0 Гр, зниження при 3,0 Гр, відсутність реакції при 6,0 Гр.

Встановлено характер і закономірності модифікуючого впливу іонів важких металів (Pb^{+2} , Cu^{+2} , Ni^{+2} та Cr^{+3}) у діапазоні концентрацій від 0,01 до 10 мкмоль/л та електромагнітних випромінень на радіогенні ефекти в діапазоні доз 0,5–10,0 Гр в клітинах *in vitro*.

Визначено рівень абераций хромосом в лімфоцитах периферичної крові досліджених груп хворих на рак щитоподібної залози (РЩЗ) та здорових осіб. Комплексні цитогенетичні дослідження з використанням значення міtotичного індексу та статистичного аналізу поклітинного розподілу абераций як додаткових критеріїв дозволили збільшити інформативність аналізу та виявити особливості хромосомної нестабільності соматичних клітин у хворих на РЩЗ.

В УЛНА визначено достовірні відносні ризики розвитку психотичних та непсихотичних порушень внаслідок органічного ураження головного мозку, гострої та хронічної цереброваскулярної патології переважно при дозах 0,25–0,5 Гр і більше.

Досліджено, розроблено й обґрутовано математичні методи оцінки параметрів регресії з похибками класичного та берксонівського типів у

регресорі. На основі даних епідеміологічних досліджень онкологічної захворюваності щитоподібної залози в Україні проведено імітаційний стохастичний експеримент.

Основні досягнення в галузі прикладних досліджень у 2011 році

На основі дослідження динаміки змін стану гепатобіліарної системи у хворих з хронічними дифузними захворюваннями печінки визначені особливості формування та перебігу, а також клініко-діагностичні критерії фіброзу печінки в осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС.

Обґрунтовано методологію застосування енерготропних засобів для корекції мітохондріальної дисфункції при хронічному надходженні ^{137}Cs у дітей.

Досліджені закономірності змін морфофункціонального стану гіпофізарно-гонадної системи у самок шурів за різних умов впливу іонізуючого випромінення та функціональний стан гіпофізарно-гонадної системи у жінок репродуктивного віку після променевої терапії пухлин головного мозку.

Запропоновано чутливий до радіаційного чинника комплексний показник фертилізаційного потенціалу сперматозоїдів, що містить 6 складових, та розроблено відповідний алгоритм його визначення. Застосування такого показника дозволило провести рандомізовані дослідження якості сперми в групах добровольців-спермодонорів з різних регіонів України, а саме: Житомирської, Київської, Чернігівської, Івано-Франківської та Полтавської областей.

При вивченні морфофункціональних показників сперматогенезу у чоловіків, які звертались до клініки з приводу безпліддя у шлюбі, було показано негативний вплив тютюнопаління на ці показники (зниження концентрації та рухливості сперматозоїдів), а також збільшення об'єму сім'яної рідини у чоловіків, що проживають на радіоактивно забруднених територіях.

За результатами порівняльного аналізу існуючих алгоритмів обчислення ризику носійства мутацій у генах *BRCA1* та *BRCA2* модель BOADICEA була визнана найбільш ефективною. Розроблено формалізовані медичні карти для збору інформації про жінок, які зазнали дії іонізуючої радіації внаслідок аварії на ЧАЕС. Опрацьовано методику молекулярно-генетичного дослідження мутаційного статусу генів *BRCA1* та *BRCA2*. Відібрано тести для вивчення психологічного статусу жінок, хворих на рак грудної залози.

Встановлено, що харчування дітей дошкільного віку які постійно проживають на радіоактивно забруднених територіях, нераціональне, низької енергетичної цінності, збіднене за вмістом білків, складних вуглеводів та есенціальних нутриєнтів (жирних кислот, вітамінів та мінеральних речовин).

Вивчено закономірності формування доз на органи і тканини медичного персоналу в умовах неоднорідного зовнішнього опромінення під час здійснення процедур інтервенційної радіології (з використанням засобів захисту) за допомогою створених математичних моделей розрахунку доз.

Розроблено методи моделювання біокінетики інкорпорованих радіонуклідів урану в організмі працівників урановидобувного комплексу України. Зазначені методи застосовані для моделювання інгаляційного і перорального надходження радіонуклідів урану при виконанні робіт, пов'язаних з ризиком їх інкорпорації.

Розроблено й обґрутовано програмно-математичні та дозиметричні процедури для індивідуалізації дозових оцінок осіб, які увійшли до складу Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (ДРУ), на основі наявної інформації для населених пунктів Козелецького та Ріпкинського районів Чернігівської області і Рокитнівського району Рівненської області.

Визначено особливості формування доз внутрішнього опромінення у мешканців радіоактивно забруднених територій (РЗТ) Рівненської області за результатами проведення дозиметричного моніторингу в двох обстежених населених пунктах Рокитнівського району у віддалений період аварії. При цьому за результатами ЛВЛ-вимірювань встановлені високі рівні інкорпорації ^{137}Cs в організмі мешканців обстежених населених пунктів як у дорослих, так і у дітей.

У когортах УЛНА на ЧАЕС 1986–1987 рр. та дорослого евакуйованого населення за даними ДРУ встановлено зростання серцево-судинної захворюваності в післяаварійному періоді. Найвищий рівень зареєстровано на етапі 1998–2002 рр. Відзначено зростання смертності від серцево-судинної патології. У структурі смертності домінують хронічна ішемічна хвороба серця, цереброваскулярні хвороби, гіпертонічна хвороба.

Відзначено зростання захворюваності (1990–2009 рр.) на РІЦЗ (УЛНА — у 5,2 раза, евакуйованих — у 4,3 раза, мешканців забруднених територій — у 1,5 раза) і збільшення частоти раку молочної залози у

жінок — УЛНА 1986–1987 pp. (у 1994–2009 pp. SIR=168,5%, 95% ДІ: 148,4–188,6)

Отримані нові знання щодо закономірностей формування смертності населення РЗТ залежно від статі та віку, які стали підґрунтам для уdosконалення основних профілактичних заходів, спрямованих на зменшення рівнів смертності жителів РЗТ України, та заходів щодо підтримки їх життєстійкості у віддалений період після Чорнобильської катастрофи. Визначено кількісні та якісні показники смертності для жителів найбільш РЗТ впродовж 1981–2010 pp.

Проведено аналіз соціально-психологічних та медичних наслідків Чорнобильської катастрофи, стану соціального самопочуття, рівня тривожності, профілактичної активності, психічного здоров'я окремих груп населення 3-ї зони РЗТ за 1999–2010 pp.

Основні досягнення, отримані при виконанні Державних цільових програм

Визначено особливості клінічної структури ішемічної хвороби серця в УЛНА зі стабільною стенокардією, передумови її розвитку, клінічні, електрокардіографічні, структурно-функціональні зміни міокарда, толерантність до фізичного навантаження, обґрунтовано підходи до лікування стабільної стенокардії.

Розроблено систему диспансерного нагляду, реєстрації осіб з груп підвищеного ризику онкопульмонологічних захворювань і хворих на хронічне обструктивне захворювання легенів та методологію мінімізації віддалених наслідків інгаляційного впливу радіонуклідів аварійного та природного походження на бронхолегеневу систему.

Визначено розподіл генотипів за поліморфізмами генів білків reparacii ДНК (*XRCC1*, *XRCC3*, *XPD*) у мешканців центральних областей України, залежності між носійством окремих поліморфізмів та наявністю соматичної патології, зокрема, хронічних гепатитів, гастритів та бронхолегенової патології у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС. Носії поліморфного алеля гена *XPD* мають підвищений ризик розвитку хронічної лімфоцитарної лейкемії (ХЛЛ) за умов впливу іонізуючого випромінювання; встановлені особливості перебігу ХЛЛ залежно від генотипів генів *XPD* та *XRCC1*.

Обґрунтована поетапна система лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на корекцію імунодефіцитних станів у дітей, які народилися від осіб, опромінених у дитячому віці та постійно проживають на радіоактивно забруднених територіях.

Встановлено особливості структури психічного здоров'я і стану нервової системи у жінок, постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС, та обґрунтовані заходи щодо їх поліпшення.

Стандартизований за віком показник захворюваності на рак молочної залози у репрезентативній субкогорті жінок, евакуйованих з м. Прип'яті та 30-кілометрової зони, протягом 1996–2009 рр. становив 37,2 на 100 000 населення, 95% ДІ — 30,96–43,44 (світовий стандарт, вікова категорія 10–75 років і більше). Визначені рівні захворюваності в досліджуваній субкогорті є нижчими від середньоукраїнських.

На основі епідеміологічного аналізу захворюваності серед дітей та підлітків, батьки яких зазнали радіаційного впливу внаслідок аварії на ЧАЕС у дитячому віці, найбільші зміни виявлено для патології щитоподібної залози (МКХ-10 E00-E07).

У 2011 році установовою було отримано 8 патентів, подано 13 заявок на видачу документів охорони інтелектуальної власності. Запропоновано 25 нововведень до Інформаційного бюллетеня НАМН України.

За результатами наукових досліджень у 2011 р. видано: Національну доповідь України до 25-х роковин Чорнобильської катастрофи, 4 монографії, 3 посібники та 1 підручник, 2 збірки тез конференцій, 190 статей в наукових журналах і збірниках, 9 методичних документів та 7 інформаційних листів. Опубліковано 180 матеріалів і тез доповідей на наукових форумах.

У роботі активно використовуються сучасні інформаційні технології, зокрема, інтернет-ресурси установ України та міжнародні інтернет-зв'язки.

Крім традиційної щорічної Інтернет-конференції, яка в 2011 р. відбувалася з нагоди 25-ї річниці Чорнобильської катастрофи, співробітники ННЦРМ брали участь в Інтернет-конференціях “Сучасна освіта і наука в Україні: наукові здобутки, стан і перспективи” (м. Запоріжжя, 22–24 червня 2011 р.) та “Наука України. Перспективи та потенціал” (м. Одеса, 15–17 вересня 2011 р.).

Надання медичної допомоги всім категоріям постраждалого населення забезпечує клініка ННЦРМ, в складі стаціонару, потужність якого з 01.07.2011 р. становить 530 ліжок, та двох поліклінік радіаційного реєстру та консультативної допомоги — для дорослих і дітей (600 та 350 відвідувань на день відповідно). У 2011 році поліклініками обстежено 19 718 осіб, що на 2,45% більше, ніж у 2010 році. За програмою клініко-епідеміологічного реєстру диспансеризацію

проведено 7503 пацієнтам (38,1% від загальної кількості прийнятих), з них 4395 дорослих пацієнтів (58,5%) та 3108 дітей (41,5%).

У стаціонарних підрозділах клініки проліковано 8138 пацієнтів, з них 6559 дорослих — (80,5%) та 1579 дітей (19,5%). План ліжко-днів у 2011 році (148 960) виконано на 97,7% (145 479), що вище, ніж в 2010 році (142 054 ліжко-дні або 95%). В клініці впроваджено 20 нових методів діагностики, лікування та профілактики.

Міжнародне науково-технічне співробітництво у 2011 році проводилось з питань, пов’язаних з впливом наслідків аварії на ЧАЕС на стан здоров’я постраждалого населення у рамках програм ВООЗ, МАГАТЕ, співпраці з науково-дослідними установами США, Японії, Німеччини, Швеції, Франції, Швейцарії, Китаю, Міжнародним агентством з дослідження раку.

У звітному році підготовлено Меморандум про наміри наукового співробітництва між ННЦРМ та Корейським інститутом радіологічних і медичних наук (Республіка Корея). Меморандум передбачає підтримку різносторонньої наукової кооперації у сфері медичної готовності при радіаційних аваріях, вивчення молекулярних ефектів при гострих радіаційних ураженнях, радіаційних ефектів та радіаційного захисту при дії низьких доз опромінення та природній радіації.

Було підписано Меморандум про співробітництво ННЦРМ в галузі діагностики та лікування онкологічних захворювань з компанією “Zhe-janng Ruisheq Medical Technology Co, LTD” із Китайської Народної Республіки.

Оформлено 15 відряджень науковців та делегацій науковців ННЦРМ за кордон, прийнято 10 делегацій та окремих іноземних фахівців у ННЦРМ.

Науковці ННЦРМ взяли участь у розробці 4 довгострокових і короткострокових (тривалістю до 3 років) програм досліджень в рамках:

- Low Dose Research towards Multidisciplinary Integration — Cognitive and Neurodevelopmental Aspects;
- Міжгалузевої комплексної програми “Здоров’я нації” — охорона психічного здоров’я, нейропсихіатрія надзвичайних ситуацій;
- Соціальної Державної цільової Програми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на період 2012–2016 рр.;
- Загальнодержавної програми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на 2014–2018 роки.

Міжнародні та державні нагороди, що отримали вчені ННЦРМ у 2011 р.

Д-р фіз.-мат. наук, проф. І. А. Ліхтар'ов отримав Міжнародну нагороду — медаль ім. акад. П. В. Рамзаєва (Росія) — за вагомий вклад в розвиток радіаційної гігієни. Указом Президента України від 20.05.2011 йому присвоєно почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”.

Д-р мед. наук, проф. Чумак А.А. став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки, рішенням Кобеляцької районної ради Полтавської області від 29.11.2011 р. за № 10 йому присвоєно звання “Почесний громадянин Кобеляцького району Полтавської області”.

У зв'язку з 25-річним ювілеєм установи співробітників ННЦРМ нагороджено:

Медаллю Кабінету Міністрів України:

1. Пілінську Марію Андріївну, д-ра мед. наук, проф., завідувача лабораторії цитогенетики Інституту експериментальної радіології;
2. Клименка Сергія Вікторовича, д-ра мед. наук, ст. наук. співр., завідувача відділу медичної генетики Інституту експериментальної радіології.

Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України:

1. Бруслову Катерину Михайлівну, лауреата Державної премії України, заслуженого лікаря України, д-ра мед. наук, ст. наук. співр., завідувача відділення радіаційної гематології дитячого віку Інституту клінічної радіології;

2. Берестяного Сергія Івановича, заступника головного лікаря з лікувально-профілактичної допомоги дорослим;

Почесною Грамотою Міністерства надзвичайних ситуацій:

1. Пирогову Олену Якимівну, д-ра мед. наук, ст. наук. співр., пров. наук. співр. Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;
2. Антоненка Юрія Віталійовича, канд. мед. наук, Заслуженого лікаря України, головного лікаря клініки ДУ “НЦРМ АМН України”;
3. Здоренка Леоніда Леонідовича, канд. мед. наук, завідувача відділення радіаційної психоневрології клініки;
4. Омельянця Миколу Івановича, д-ра мед. наук, проф., пров. наук. співр. Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;
5. Чумака Анатолія Андрійовича, д-ра мед. наук, проф., Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України, завідувача відділу координації, планування та аналізу наукових досліджень;
6. Янович Ларису Ананіївну, канд. мед. наук, пров. наук. співр. відділу координації, планування та аналізу наукових досліджень;

7. Василенко Валентину Володимирівну, канд. мед. наук, завідувача лабораторії Інституту радіаційної гігієни і епідеміології.

Почесною Грамотою Міністерства охорони здоров'я України:

1. Колоса Валерія Івановича, канд. мед. наук, заступника головного лікаря клініки з лікувально-профілактичної допомоги дітям;

2. Віштал Ніну Михайлівну, завідувача відділення лікувальної фізкультури;

3. Ковальова Олександра Сергійовича, канд. мед. наук, завідувача відділення радіаційної кардіології клініки;

4. Дроздову Наталію Вадимівну, лікаря-невролога відділення радіаційної психоневрології клініки;

5. Тускевич Галину Іванівну, старшу медичну сестру відділення радіаційної психоневрології клініки;

6. Бородай Галину Григорівну, Заслуженого лікаря України;

7. Гасанову Олену Володимирівну, канд. мед. наук, мол. наук. співр. відділення гастроентерології Інституту клінічної радіології;

8. Кондрашову Валентину Григорівну, канд. мед. наук, ст. наук. співр., пров. наук. співр. відділу радіаційної педіатрії, вродженої та спадкової патології Інституту клінічної радіології;

Почесною Грамотою Міністерства соціальної політики України:

1. Козачка Анатолія Вікторовича, заступника генерального директора з економічних питань;

2. Трекунову Тамілу Василівну, канд. мед. наук, ст. наук. співр., вченого секретаря Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;

3. Яніну Антоніну Миколаївну, канд. біол. наук, ст. наук. співр., вченого секретаря Інституту експериментальної радіології;

4. Гасанова Анвера Аждаровича, завідувача поліклінікою радіаційного реєстру для дорослих, лікаря-ендоскопіста.

5. Сушка Віктора Олександровича, д-ра мед. наук, ст. наук. співр., завідувача відділення пульмонології Інституту клінічної радіології.

Грамотою Міністерства соціальної політики України:

1. Бузунова Володимира Опанасовича, доктора медичних наук, професора, директора Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;

2. Дубровіну Галину Валеріївну, завідувача відділення радіоіндукованої загальної та ендокринної патології клініки;

3. Коваленка Олександра Миколайовича, д-ра мед. наук, проф., завідувача відділу радіоіндукованої загальної та ендокринної патології Інституту клінічної радіології;

4. Швайко Людмилу Іванівну, канд. мед. наук, ст. наук. співр. відділення пульмонології Інституту клінічної радіології;
5. Климюк Надію Павлівну, медичну сестру відділення радіаційної пульмонології клініки;
6. Циганкова Миколу Яковича, завідувача лабораторії радіохімії Інституту радіаційної гігієни і епідеміології.

Грамотою Міністерства внутрішніх справ України:

1. Бузунова Володимира Опанасовича, д-ра мед. наук, проф., директора Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;
2. Дубровіну Галину Валеріївну, завідувача відділення радіоіндукованої загальної та ендокринної патології клініки;
3. Коваленка Олександра Миколайовича, д-ра мед. наук, проф., завідувача відділу радіоіндукованої загальної та ендокринної патології Інституту клінічної радіології;
4. Швайко Людмилу Іванівну, канд. мед. наук, ст. наук. співр. відділення пульмонології Інституту клінічної радіології;
5. Климюк Надію Павлівну, медичну сестру відділення радіаційної пульмонології клініки;
6. Сушка Віктора Олександровича, д-ра мед. наук, ст. наук. співр., завідувача відділення пульмонології Інституту клінічної радіології.

Почесною Грамотою Національної академії медичних наук України:

1. Плескач Оксану Яківну, канд. біол. наук, завідувача лабораторії клінічної імунології і ізосерології клініки;
2. Трипольську Олену Яківну, лікаря з функціональної діагностики відділення функціональної діагностики клініки;
3. Широкову Ганну Дмитрівну, старшу медичну сестру відділення радіаційної кардіології клініки;
4. Самойлова Олександра Олександровича, канд. мед. наук, завідувача відділення радіаційної ендокринології клініки.
5. Скрипник Тетяну Миколаївну, медичну сестру відділення радіаційної гастроентерології клініки.

Почесною Грамотою Київської міської державної адміністрації:

1. Усатенко Жанну Василівну, заслуженого лікаря України, завідувача поліклініки радіаційного реєстру і консультивної допомоги дітям;
2. Розсоху Анатолія Петровича, завідувача рентгенологічного відділення клініки;
3. Неумержицьку Любов Володимирівну, канд. біол. наук, пров. наук. співр. лабораторії мутагенезу та антимутагенезу Інституту експериментальної радіології;

4. Гунько Наталію Володимирівну, канд. геогр. наук, завідувача лабораторії медичної демографії Інституту радіаційної гігієни і епідеміології;
5. Колпакова Ігоря Євгеновича, д-ра мед. наук, пров. наук. співр. відділу радіаційної педіатрії, вродженої та спадкової патології Інституту клінічної радіології;
6. Талько Вікторію Василівну, д-ра мед. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України, директора Інституту експериментальної радіології;
7. Овсяннікову Людмилу Михайлівну, д-ра мед. наук, проф., пров. наук. співр. лабораторії молекулярної біології Інституту клінічної радіології;
8. Костюченка Володимира Григоровича, канд. мед. наук, лікаря-невропатолога консультативного відділення клініки для дорослих;
9. Дерев'янко Людмилу Петрівну, д-ра біол. наук, завідувача лабораторії токсикології та ендокринології Інституту експериментальної радіології;
10. Лавренчук Галину Йосипівну, д-ра біол. наук, завідувача лабораторії клітинної радіобіології Інституту експериментальної радіології;
11. Варецького В'ячеслава Васильовича, канд. фіз.-мат. наук, завідувача лабораторії радіаційної нейрофізіології Інституту експериментальної радіології;
12. Сичова Юрія Віталійовича, завідувача відділення стаціонару денного перебування клініки.

У 2011 р. ННЦРМ відзначив своє 25-ліття та отримав статус Національного. У відповідності до нових положень Національної академії медичних наук України, спочатку колектив Центру, а далі Наукова рада і Президія НАМН України демократичним шляхом обрали на посаду генерального директора проф. Базику Д. А., його першим заступником з наукової роботи призначено д-ра мед. наук Сушка В. О. Клініку ННЦРМ очолив новий головний лікар — канд. мед. наук Гасанов А. А., Інститут клінічної радіології — проф. Чумак А. А.

Новим керівництвом відновлено щотижневі оперативні наради лікарів і науковців (щоп'ятниці) та директорати по вирішенню господарських проблем (щосереди). Розпочата робота щодо встановлення права ННЦРМ на землекористування відведеними ділянками, реконструкції Центру реабілітації осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (Пуща Водиця, вул. Лісова, 30), завершення будівництва і вводу в експлуатацію патолого-анатомічного корпусу

Інституту клінічної радіології. На постійний контроль взято ефективність роботи відділень, виконання плану ліжко-днів, якість надання медичної допомоги.

Надійшли пропозиції від ВООЗ щодо проведення в Києві міжнародних форумів за результатами проекту ООН “Міжнародна науково-інформаційна мережа з Чорнобильських питань” (ICRIN) та зібрання російськомовних центрів, що співпрацюють з ВООЗ в мережі медичної готовності та екстреної допомоги при радіаційних аваріях (REMPAN).

Разом з тим, в діяльності ДУ “ННЦРМ НАМН України” мали місце певні проблеми, зокрема:

- 1) недостатнє оснащення діагностичних відділень клініки ННЦРМ сучасною діагностичною апаратурою;
- 2) недостатнє фінансування клініки щодо придбання необхідних медикаментів, реактивів тощо;
- 3) недофінансування харчування пацієнтів у відповідності до існуючих норм для постраждалого населення.

Максимальне усунення зазначених недоліків буде сприяти поліпшенню організації та якості виконання наукових досліджень, наданню медичної допомоги постраждалим. В цілому, зведений план НДР 2011 року, план впровадження та план спільних заходів з МОЗ України виконано у повному обсязі.

*Матеріал підготували: Д. А. Базика, В. О. Бузунов,
А. Ю. Романенко, В. О. Сушко,
В. В. Талько, А. А. Чумак*

Стаття надійшла до редакції 22.06.2012.

ОТЧЕТ О РАБОТЕ НАЦИОНАЛЬНОГО НАУЧНОГО ЦЕНТРА РАДИАЦИОННОЙ МЕДИЦИНЫ НАМН УКРАИНЫ ЗА 2011 ГОД

В докладе генерального директора ГУ “ННЦРМ НАМН України” чл.-корр. НАМН України Базыки Д. А. на заседании Научного совета НАМН України 12.03.2012 г. подведены итоги работы учреждения за 2011 год по научным исследованиям, внедрению результатов в практику здравоохранения, оказанной лечебно-консультативной помощи в клинике, международному сотрудничеству.

Ключевые слова: ННЦРМ, годовой отчет, научно-исследовательские работы, внедрение результатов, деятельность клиники, международное сотрудничество, кадры.

ISSN 2304-8336. Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2012. Вип. 17.

**ANNUAL 2011 REPORT OF THE NATIONAL RESEARCH CENTER
FOR RADIATION MEDICINE, NATIONAL ACADEMY
OF MEDICAL SCIENCES OF UKRAINE**

In the report of Deputy Director General of SI “NRCRM NAMS of Ukraine”, D. A. Bazuka at the meeting of Scientific Council of NAMS of Ukraine on 12.03.2012 the annual 2011 results of NRCRM activity in researches, implementation of results in practical healthcare, treatment and consultative activities in clinic, international collaboration were summarized.

Key words: *NRCRM, annual report, researches, implementation of results, medical aid, international collaboration, staff.*